

Elnökségi beszámoló 2015

www.emke.ro

ELNÖKI BESZÁMOLÓ
a MAGYAR ÖRÖKSÉG - díjas EMKE
ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL
2014. ÁPRILIS 1. – 2015. MÁRCIUS 31.
Széman Péter elnök

130 évvel ezelőtt, 1885. április 12-én volt az EMKE alakuló közgyűlése, melynek tiszteletére ezt a napot az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjának tekintjük, már nyolcadik éve. Ez az összegyűjtés egyben a társ- és fiókszervezetek seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei munkájának értékelője is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE életében legjelentősebb momentumoknak a meglévő kapcsolatok megerősítése és számtalan új kapcsolat létesítése jelentette. Ezekkel az írásban vagy szóban megkötött együttműködési szerződésekkel, illetve szándéknyilatkozatokkal szeretnénk volna jelezni az összes hazai, illetve határon túli kulturális, közművelődési, szociális és társadalmi szervezeteknek, illetve az ezzel hivatalból foglalkozó adminisztratív orgánumoknak, hogy az EMKE nyitott minden olyan együttműködésre, amely a közművelődést, a kultúra terjesztését és benne a magyarság kulturális identitásának megőrzését tűzte ki célul. A kapcsolatépítés egyik helyi fontos momentumuma volt Mile Lajos főkonzul 2015 januárjában az EMKE Szabédi Emlékházában, majd a Györkösi Mátyás Emlékházában tett látogatása.

Az EMKE erőteljesebb megjelenését a köztudatban a Kolozsvári Magyar Napokon való standnyitással, valamint a rendezvény alatti nyitott nap megrendezésével a Szabédi Emlékházban próbáltuk elérni, amelyek visszhangra találtak mind a napokat látogatók körében, mind a médiában. A standon már tavalyelőtt lehetővé tettük, hogy társszervezeteink jelen legyenek kiadványaikkal, az idén folytatjuk ezt a hagyományt, lehetővé téve számukra egy esetleges bemutatkozást is, mivel nemcsak standdal, hanem programsátorral is szeretnénk jelen lenni. Elkezdtük az immár részleges tulajdonunkba és teljes körű működtetésünkbe került Sütő András szülői házában felújítását, melyhez jelentős adományokat kaptunk több vállalkozástól, illetve a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának segítségével az elkövetkezőkben be is fejezzük a felújítást és a ház berendezését. Reméljük, hogy a nyár folyamán már látogatható lesz, de ahhoz, hogy civilizált, XXI. századnak megfelelő kulturális zárandokhelyé válhasson, még sok a tennivaló.

Az EMKE alapműködését továbbra is részben az RMDSZ – a Communitas Alapítványon, részben pedig, mint nemzeti jelentőségű intézményt, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága a Bethlen Gábor Alapon keresztül támogatta. Örömmel szolgál, hogy az utóbbi évekkel ellentétben, március folyamán, már mind a két fél jelezte, hogy a megfelelő szerződés aláírása után folyósítják a támogatást, mely, figyelembe véve az energiaárak emelkedésén alapuló kérésünket, kissé emelkedett mind a két támogató esetében. A többlétszámú támogatást ezúton is megköszönjük meg mindkét támogatónak, mely tendenciát ezúton is köszönünk.

Az EMKE Magyar Házakkal kapcsolatos hálózati munkája nem volt eredménytelen, de még nem befejezett. Érdekvédő szövetségünk beemelte programjába ezt a tevékenységet, mint stratégiai fontos társadalomépítő feladatot, s egyben támogatásáról biztosította az Egyesületet

ebben a munkában. Ebben az esztendőben – több éves kihagyás után – ismét megszervezzük a magyar házak találkozóját, melynek három fő témája a hálózatépítés, a fiatalság bevonása a civil tevékenységekbe, ezen belül a közművelődésbe, valamint a Dáné Tibor Kálmán által írt, A Magyar Házak szerepvállalása a magyar identitás megőrzésében és továbbadásában című, a Magyar Házzal kapcsolatos kulturális stratégia kidolgozásának vitaindító írásának megbeszélése.

Ingtalanjaink adminisztrációja egyre több odafigyelést igényel, és ez a munka egyre költségesebbé válik. Ezért igyekszünk – és programunkban is szerepel – azokat az ingatlanokat, amelyek civil szervezetek használatában vannak, jogilag – tehát telekkönyvileg – átadni az azokat adminisztráló civil szervezeteknek. Az átadás fő akadálya az ezzel járó hivatalos illetékek igencsak magas aránya, mely ellehetetleníti az adományozást.

Az EMKE feladata továbbra is elsősorban a szórvány magyar közösségek kulturális életének támogatása, és az elkövetkező évben is ez lesz Egyesületünk legfontosabb tevékenysége. Továbbá feladatunk még a kapcsolatépítés, a híd szerep felvállalása a hazai szórvány magyar kulturális közösségek és az erdélyi tömbmagyarság, illetve a Kárpát-medence különböző régióinak magyar kulturális közösségei között.

Mint ahogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk rendezvényeinknek nemcsak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolóinkat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is tevékenykedő – ingatlannal rendelkezik a városban: a Szabédi László Emlékházzal és a Györkös Mányi Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I.1. Szabédi Emlékház

Az Emlékház könyv- és irattári gyűjteményének igazgatója dr. Bartha Katalin Ágnes, a gyermeknevelési szabadság letöltése után megújult erővel fogott munkához. A Kolozsvárra visszajutott EMKE-levéltárban végzett kutatásainak eredménye a tegnap (április 10.) a Györkös Mányi Albert emlékházban megnyitott *Társadalmi szerepvállalás és részvétel a 19. század végén: az EMKE indulása* elnevezésű jubileumi kiállítás. A kiállítás egy hónapig lesz megtekinthető, mindenkinek sok szeretettel ajánlom, érdekes és értékes tárgyi és szellemi emlékeket mutat be.

I.1.1. Állomány

A tavalyi közgyűlés óta lényegesen nem bővült a hagyatéki állomány, de a Polis Kiadó Lőrinczi Lászlóra vonatkozó anyaga, valamint a Bántó István által ajándékozott Lőrinczi László dokumentumok birtokunkba kerültek. A hagyatékok feldolgozása folytatódott.

Ígéretet kaptunk a családtól, hogy Antal Árpád néhai filológus professzor irodalmi hagyatéka is állományunkba kerül.

I.1.2. Irattár

Az Emlékház irattára iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Diákok keresik fel különböző szakdolgozataik megírása végett, de Magyarországról is érdeklődnek kutatók, egyetemi tanárok a levéltári állomány iránt. Az idén Szabédi László, Lőrinczi László, Gaál Gábor és Domokos Géza hagyatékát kutatták többen. A jobb hozzáférhetőség és a kutatás elősegítése érdekében fontos lenne az irattár állományának digitalizálása, melyhez egy nagy hatékonyságú digitalizáló készülékre van szükségünk, melynek beszerzéséhez mind hazai, mind anyaországi forrásokra szeretnénk pályázni.

2014. április elseje és október 31-e között az EMKE Szabédi Emlékháza részt vet a Kriterion Könyvkiadó (1970–1989) dokumentálása c. tudományos projektben. (Tudományos projektvezető: dr. Lőrincz D. József; Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár). Ehhez kapcsolódóan a Kriterion Könyvkiadó megalakulásának 45. évfordulója alkalmából szervezett kerekasztal-beszélgetésre kerül sor az Árkosi Művelődési Központban, 2014. december 5-én. A beszélgetésen részt vesz tizenkét egykori Kriterion munkatárs: Bálint Lajos, Dávid Gyula, Elena Diatcu, Gabriel Gafița, Kacsó Judit, Ștefan Lepoiev, Molnár Gusztáv, Panait Róza, H. Szabó Gyula, Szabó Zsolt, Szilágyi N. Sándor és M. Szemlér Judit. A beszélgetést Bartha Katalin Ágnes vezette. Szervező partnerek Domokos Géza Egyesület, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (ISPMN), az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) – Szabédi László Emlékház, a Bukaresti Magyar Intézet és az Árkosi Művelődési Központ (Sepsiszentgyörgy Muncipium Polgármesteri Hivatala, a Sepsiszentgyörgy Székelyföld Kulturális Fővárosa Program keretében).

I.1.3. Rendezvények, programok az Emlékházban

2014. május 9-én, a *XXIII. Szabédi Napok* keretében megkoszorúztuk az Emlékház falán lévő emléktáblát és a résztvevők meglátogatták az emlékszobát.

2014. augusztus 21-én, premierként, a Kolozsvári Magyar Napok keretében nyílt napot tartottunk a Szabédi emlékházban. Erre az alkalomra készült el a Szabédi-totó elnevezésű kvíz játékunk, melyet feltettünk az EMKE honlapjára is (www.emke.ro). Aki még nem fejtette meg, annak jó szórakozást kívánunk hozzá. A nyílt napon, valamint a kolozsvári Magyar Napokon az Anyanyelvápolók Szövetségével közösen nyelvi játékokat és vetélkedőket tartottunk. Ebben az esztendőben szeretnénk megismételni – bővített keretek közt, programsátor bérlésével közösen a Művelődés folyóirattal – a tavalyi rendezvényeket.

I. 2. Györkös Mátyi Albert Emlékház

Az Emlékház vezetője Kós Katalin. Feladatköréhez tartozik a hagyaték ápolása, rendszerezése, a karbantartási munkálatok, folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a Ház szükségleteinek beszerzése, az intézményben sorra kerülő rendezvények megtervezése, megszervezése és lebonyolítása. Ezek mellett ő foglalkozik az Emlékház közönségkapcsolatával, nyilvánosságszervezésével valamint – Ács Zsolt kollegánkkal együtt – az EMKE honlapjának szerkesztésével.

Az elmúlt év során az Emlékházban hozzávetőlegesen 4200 érdeklődő (felnőtt és gyermek) fordult meg, akik egyrészt megtekintették a hagyatékot, másrészt a 67 rendezvény valamelyikén részt vettek.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az előző évhez képest megnövekedett a látogatók száma, ami azt jelenti, hogy a hagyaték, valamint az intézmény programjai egyre vonzóbbak a közönség számára. Többen is kiemelik az Emlékház bensőséges hangulatát. Mindezeknek köszönhetően pezsgő élet, remek közösségek alakultak ki az intézményben.

Az Emlékház által beindított és működtetett, októbertől júniusig havonta jelentkező rendezvénysorozatok továbbra is közérdeklődésnek örvendenek.

A hatodik évadjában járó JelesNapTár gyermekprogram a magyar néphagyomány jeles napjait eleveníti fel, megismertetve a résztvevőkkel az ezekhez kötődő szokásokat, énekeket, gyermekjátékokat, kézműves tevékenységeket. A programsorozat, amely Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga tanító szaktudásának és lelkes munkálkodásának köszönhetően működik, nagy sikernek örvend a gyerekek, valamint szülők és nagyszülők körében, de egyre inkább látogatják érdeklődő fiatalok, felnőttek is, akik egyúttal önkéntes módon besegítenek a rendezvény lebonyolításába. A programsorozatot részben a Communitas Alapítvány támogatja.

Negyedik évadját érte meg az Ember és Természet Kollégium, amelynek keretében ismeretterjesztő előadásokat tartanak elismert, többnyire Kolozsváron élő és tevékenykedő szakemberek, egyetemi tanárok. A sorozat összeállítója és házigazdája dr. Farkas György egyetemi tanár, fotográfus.

Nagy sikernek örvend a 2012 októberében, valamint 2013 januárjában beindított két beszélgető-est sorozat, a Nyitott szemmel és a ZeneSzó.

A Nyitott szemmel sorozat házigazdája és társszervezője Laczkó Vass Róbert színművész, aki különféle témákról beszélget az est meghívottjaival, olyan személyekkel, akik változatos munkájuk és életük során a hazaitól eltérő kultúrákkal is kapcsolatba kerültek és megismertethetik ezeket a közönséggel. A sorozat együttműködő partnere a Kolozsvári Rádió, amely hangfelvételen rögzíti, majd pedig sugározza a beszélgetéseket, a Művelődés c. folyóirat pedig hónapról-hónapra szemelvényeket közöl a beszélgetésekből.

A ZeneSzó c. sorozat zenészekkel, zenei előadóművészekkel történő beszélgetések során igyekszik közelebről megismertetni őket a közönséggel. A sorozat első évadjának társszervezője és beszélgetőpartnere Horváth Zoltán zongoratanár volt. A továbbiakban más, közismert zenészeket is felkérünk az estek beszélgetőtársi szerepére.

2013 októberétől, szintén havi rendszerességgel, beindultak az EMKE-borestek, amelyeknek keretében elismert borszakértők mutatják be az általuk képviselt szakmát – borvidéket, jellegzetességeket, borfajtákat egyaránt, mindezt borkóstolással egybekötve. A sorozat ötlet- és házigazdája Vincze László, az EMKE munkatársa.

2008 májusa óta az intézmény heti rendszerességgel biztosít helyet jogatanfolyamnak.

A rendezvénysorozatok mellett számos más programra is sor kerül az Emlékházban: időszaki kiállításokra, könyvbemutatókra, kamarakoncertekre, pódiumműsorokra stb. Az elmúlt év eseményei közül kiemeljük a Györkös Mátyás Albert Kalevala-sorozatából Kiss László-András művészettörténész-önkéntesünk kurátorságával megnyitott festészeti kiállítást, amelynek keretében a Babeş-Bolyai Tudományegyetem finn tanszéki csoportjának két oktatója rövid előadást tartott a Kalevaláról és annak magyar fordításairól, valamint bemutatták az eposz azon részeit, amelyek

megihlették a festőművészt. Az egyetem finn szakos hallgatói pedig a Kalevala alapjául is szolgáló finn népdalokat és népdalfeldolgozásokat mutattak be.

Megemlítjük, hogy az időszakos kiállítások mellett az intézmény névadójának festményei évente hat hónapon át láthatók az intézmény falain.

Az elmúlt egy évben az Emlékházban az alábbi programokra került sor:

IDŐPONT	RENDEZVÉNY	SZERVEZŐ
2014		
Április 16.	Székely Árpád: Páring – a Retyezát testvére – vetítéssel és élménybeszámolóval egybekötött túrakönyv-bemutató	GYMAE
Április 17.	EMKE-borklub – borismereti est (1. évad/7). Krasznabélteki Nachbil Borászat. Előadó: Serli Csilla. Házigazda: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Április 23.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (2. évad/7). Meghívott: Albert Annamária szoprán, a Kolozsvári Magyar Opera örökös tagja. Beszélgetőtárs: Benkő Judit.	GYMAE
Április 25.	Versverseny díjátadó ünnepség. A Kolozsvári Televízió Erdélyi Figyelő című műsorának rendezvénye.	Az RTV Kolozsvári Magyar Adása
Április 30.	Szőcs Kristóf zongoraestje. Műsoron: R. Schumann, Demény A., Liszt F., Bartók B. művek.	GYMAE
Május 7.	Hálaadás – anyák-napi műsor. Közreműködnek: Kiss B. Edith csellóművész, Székely László zongoraművész, Rekita Rozália színművész és Jancsó Hajnal. Az est ötlet- és házigazdája: Kiss B. Edith.	GYMAE
Május 9.	Vadvirágok – az Erdélyi Kárpát Egyesület – 1891 fotóklubjának kiállítása. Zenei momentumok: Jánky Mária, Nagy Csongor.	EKE
Május 14.	Ember és Természet Kollégium (4. évad/8). Harc a bolhák ellen – dr. Dáné László állatorvos előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	GYMAE
Május 16.	EMKE-borklub – borismereti est (1. évad/8). Egri borvidék. Előadó: Kaló Imre borász (Szomolya). Házigazda: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Május 18.	JelesNapTár – Tavaszutó hava (gyermekprogram, 6. évad/8).	GYMAE

	Majális.	
Május 21.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (2. évad/8). Meghívott: dr. Szenik Ilona egyetemi tanár, népzene kutató. Beszélgetőtárs: Halmos Katalin.	GYMAE
Május 22.	Nyitott szemmel – beszélgető est (2. évad/8). Puszták népe, pampák magyarjai. Meghívott: Lukács Csaba újságíró, publicista. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
Május 29.	Mocsári Károly zongoraművész (Budapest) hangversenye. Műsoron: J. Ph. Rameau, Cl. Debussy, S. Rahmanyinov, Liszt F., Fr. Chopin művek.	GYMAE
Június 4.	Emlékkiállítás Jakab Ilona festőművésznő születésének 85. évfordulója tiszteletére. Megnyitja: Bodó Renáta művészettörténész. Közreműködik: Oláh Mátyás csellóművész.	GYMAE
Június 5.	EMKE-borklub – borismereti est (1. évad/9). Előadó: Benyák Zoltán bortörténész (Budapest). Házigazda: Vincze László.	GYMAE
Június 18.	Oláh Boglárka Eszter zongoraestje. Műsoron: J. S. Bach, L. van Beethoven, Liszt F., Bartók B. művek.	Oláh Boglárka Eszter
Június 19.	Előadás James Joyce-ról. Kappanyos András (irodalomtörténész, műfordító, MTA Irodalomtudományi Intézet, Budapest): Az újrarendezett Ulysses – trükkök, csapdák és dilemmák a kultúrák közvetítésében. Házigazda: Balázs Imre József egyetemi adjunktus.	BBTE Magyar Irodalomtudományi Intézet, Bolyai Társaság
Június 26.	Kamarazene-est. Fellépnek: Munkácsi Dóra és Bordos Nagy Kinga (zongora), Baciu Vlad Ioan (hegedű). Műsoron: P. Constantinescu, Bartók B. művek.	GYMAE
Augusztus 19.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: 20 éves a Györkös Mányi Albert Emlékház – nyilvános emlékező kerekasztal-beszélgetés, dokumentumfilm-vetítés, kiállítás. A kerekasztal meghívottjai: Dáné Tibor Kálmán, a Művelődés havilap főszerkesztője, volt EMKE-elnök, a Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület elnöke; Kántor Lajos irodalomtörténész, műkritikus, a Györkös Mányi Albert-monográfia szerzője; dr. Kötő József színháztörténész, volt EMKE-elnök, az EMKE főtanácsosa; dr. Széman Péter EMKE-elnök.	GYMAE
Augusztus 20.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Versben élő találkozások – verses ismerkedés 16 éven felüli verskedvelőkkel.	ŐszinTE versszínház,

	Házigazda: Kocsis Tünde; besegít Széman Emese Rózsa. Szervezők: ŐszinTE versszínház, GYMAE.	GYMAE
Augusztus 21.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Demény Balázs zongoraművész hangversenye. Műsoron: Liszt F., A. Skrjabin, L. van Beethoven, G. Enescu, Bartók B. művek.	GYMAE
Augusztus 22.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Kolozsvári kulturális lapok és rovatok képviselőinek szakmai találkozója. Moderátor: Dáné Tibor Kálmán, a Művelődés folyóirat főszerkesztője. Meghívottak: Erdélyi Napló hetilap – művelődés rovat, Helikon folyóirat, Korunk folyóirat, Közoktatás folyóirat, Krónika napilap – művelődés rovat, Napsugár folyóirat, Szabadság napilap – művelődés rovat.	Művelődés Szerkesztősége
Október 1.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/1). Előadó: Papp Péter borász (Nagyenyed). Házigazda: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Október 8.	Outsider Intro. Írisz Ház és vendégei: Forró Ágnes és a Budapest Art Brut Galéria. A sepsiszentgyörgyi Írisz Ház az Outsider Art pályázat legjobb darabjaiból álló különleges gyűjteményét, illetve erre az alkalomra meghívott Budapest Art Brut Galéria kollekciónak és Forró Ágnes képzőművész, művészetterapeuta csoportjának munkáit mutatja be kiállítás keretében. Megnyitja és a kiállított munkákat méltatja: Makkai Péter református lelkész, az Írisz Ház igazgatója, valamint Forró Ágnes. Közreműködnek: Cseh Katalin költő, valamint Dénes Gitta Réka (ének, gitár), a kolozsvári Látássérültek és Gyengénlátók Líceumának diákja és Szövérdi Zoltán (blockflöte).	Írisz Ház, GYMAE Partner: Művelődés Szerkesztősége
Október 9.	Horváth Bálint (Budapest) zeneszerzői estje. Közreműködik: Juhász Orsolya Anna szoprán énekművész (Budapest). Műsoron: Buda Ferenc, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Weöres Sándor és más költők verseire komponált dalok és zongoraművek.	GYMAE
Október 11.	A Kőváry László Honismereti Kör évadkezdő előadása.	KLHK
Október 15.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/1). Lakóterünk a fizikus szemszögéből – dr. Mócsy Ildikó fizikus, főkutató, a Sapientia Tudományegyetem ny. docensének előadása. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	GYMAE
Október 16.	Prospero-piknik – a könyvsorozat tizedik születésnapja. Meghívottak: a sorozat kiadói, szerkesztői és szerzői. Kántor	Demény Péter

	Lajos, Kincses Elemér és Kötő József segítségével bemutatásra kerülnek a sorozat új könyvei: Molnár Judit: Miske László; Szucher Ervin: Mende Gaby. Házigazda: Demény Péter, a sorozat szerkesztője.	
Október 17.	JelesNapTár – Mindszent hava (gyermekprogram, 7. évad/1). Szürethez fűződő szokások, hagyományok. Élőzenés szüreti tánc, Both József és Both Zsuzsa vezetésével. Muzsikálnak: Kacsó Arni és barátai. Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
Október 29.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/1). Kagylóévek. Meghívott: Füzesi Magda kárpátaljai költő, újságíró. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
Október 30.	Darius öröksége. Pikulski Anna (Stuttgart) perzsiai útibeszmólója.	GYMAE
November 5.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/2). Meghívott előadó: Bálint Zoltán borász (Ópálos). Házigazda: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
November 12.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/2). Természetábrázolás a fotográfiában. Meghívott előadó: dr. Feleki Károly, a kolozsvári Képzőművészeti és Formatervezői Egyetem professzora. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	GYMAE
November 13.	A kodályi és bartóki hagyomány vizsgálata Veress Sándor, Ligeti György és Kurtág György műveiben – workshop. Meghívott előadók: Demény Péter, Horváth Edith, Horváth Zoltán, Kele Brigitta, Laskay Adrienne, Lászlóffy Zsolt, Mányoki Mária, Szócs Márton.	Romániai Magyar Zenetársaság
November 19.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (3. évad/1). Meghívott: Márkos Albert hegedűművész. Beszélgetőtárs: Simon Gábor.	GYMAE
November 20.	Arany János daloskönyve – zenés válogatás a költő dalgyűjteményéből. Közreműködik: Dsupin Pál – fuvola, népi fuvola, duda, tárogató, citera, ének; Csergő-Herczeg László – gitár, tekerő, ének.	EMKE
November 21.	JelesNapTár – Szent András hava (gyermekprogram, 7. évad/2). Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
November 26.	Kiállítás Andrassy Kurta János szobrászművész alkotásaiból. Köszöntőt mond: Bordás István, a Sárospataki Képtár vezetője.	Sárospataki Képtár,

	A kiállítást megnyitja: Aros János, Sárospatak város polgármestere. Andrassy Kurta János, a művész és az édesapa – Andrasi Bálintnak, a művész fiának rendhagyó előadása. Vetítésre kerül az Egy marék siker c., a művésztől készült portréfilm.	GYMAE
November 27.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/2). Törökország peremvidékén. Meghívtak: Csürös Réka fordító, Vadas László rendező, Forrai Szerénke és Szilágyi Szabolcs rádiós szerkesztő-műsorvezetők. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
December 3.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/3). Előadó: Ilyés Szabolcs (Kolozsvár-Székelyudvarhely). Házigazda: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
December 5.	JelesNapTár – Karácsony hava (gyermekprogram, 7. évad/3). Mikulás. Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
December 10.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/3). Hulladékhegyek, a modern társadalom Mount Everestjei? – dr. Réti Kinga-Olga, a BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Karának oktató-dékanhelyettese, az MTA kültetőleti tagjának előadása. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	GYMAE
December 13.	Emlékezzünk Teleki Sámuelre. A Kőváry László Honismereti Kör rendezvénye.	KLHK
December 17.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (3. évad/2). Meghívott: dr. Potyó István, a Szent Mihály templom karnagya, egyházzenész. Beszélgetőtárs: Horváth Zoltán.	GYMAE
December 18.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/3). Namaszté, Hindusztán! Meghívott: dr. Szenkovics Dezső egyetemi adjunktus. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
December 22.	Az Adorjáni-ikrek, Csenge és Réka előadóestje. Műsoron: W. A. Mozart, J. Brahms, C. Saint-Saens, K. Davidoff, G. Cassadó, B. Britten művek. Zongorán közreműködik: Cristina Mureşan, Oana Crişu.	GYMAE
2015		
Január 14.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/4). Megújuló energiaforrások – végső megoldás vagy illúzió? – Vallasek István fizikus, a Sapientia Tudományegyetem oktatójának	GYMAE

	előadása. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	
Január 15.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/4). Betekintés Románia borászatába. Meghívott előadó: Kormos Zoltán borbecsüs. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Január 16.	JelesNapTár – Boldogasszony hava (gyermekprogram, 7. évad/4). Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
Január 28.	Napraforgók a kertben – Cseh Katalin 2014-ben megjelent verseskötetének bemutatója. Kiállítás Forró Ágnes művészetterapeuta pácienseinek alkotásaiból. Közreműködnek: Vincze Tímea és Bodolai Balázs előadóművészek.	Lector Kiadó Marosvásárhely, GYMAE
Január 29.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/4). Magyarjárás Mongóliában. Meghívott: Makkai János bányamérnök. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
Január 31.	A magyar kultúra napja – 225 éve született Kölcsey Ferenc. Előadás a Kóváry László Honismereti Kör szervezésében.	KLHK
Február 5.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/5). Meghívott előadó: Bereczki Csaba, Vinca Pincészet – Kárásztelek (Szilágyság). Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Február 11.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/5). Erdélyi hagyományos gazdálkodás: múltból álmódott jövő – dr. Hartel Tibor, a Sapientia EMTE docensének előadása. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	GYMAE
Február 13.	JelesNapTár – Böjtelő hava (gyermekprogram, 7. évad/5). Farsang. Muzsikálnak: Lakatos Róbert és Váncsa Levente. Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
Február 18.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (3. évad/3). Meghívott: dr. Székely Árpád zenetanár, a Kolozsvári Református Kollégium igazgatója, az intézmény kórusának karnagya. Beszélgetőtárs: Benkó Judit.	GYMAE
Február 25.	Kiállítás Györkös Mányi Albert Kalevala-ihlette festményeiből. Az alkotásokat Kiss László-András művészettörténész méltatja. Jankó Szép Yvette fordító, kalevalász és Varga P. Ildikó irodalom- és fordításkutató, a BBTE finn tanszéki csoport oktatói, rövid előadást tartanak a Kalevaláról és annak magyar	GYMAE, Művelődés Szerkesztősége

	fordításairól, valamint a kiállított festmények és a kalevalai sorok kapcsolatáról. Az egyetem finn szakos hallgatói a Kalevala alapjául is szolgáló finn népdalokat és népdalfeldolgozásokat mutatnak be.	
Február 26.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/5). Arisztokrata gyakorlatban. Meghívott: báró Bánffy Farkas közlekedésmérnök. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
Február 28.	150 éve hunyt el Jósika Miklós. Előadás a Kőváry László Honismereti Kör szervezésében.	KLHK
Március 5.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/6). Meghívott előadó: Bárdos Sarolta borász, Tokaj, Nobilis Borászat. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Március 6.	JelesNapTár – Böjtmás hava (gyermekprogram, 7. évad/6). Foglalkozásvezetők: Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga játszóház-vezető.	GYMAE
Március 11.	Ember és Természet Kollégium (5. évad/6). Vissza a természethez! – Szendrei Zoltán, a BBS Consulting System ügyvezető igazgatójának előadása. Az est házigazdája: dr. Farkas György.	GYMAE
Március 18.	ZeneSzó – zenés beszélgető est (3. évad/4). Meghívott: ifj. Csíky Boldizsár zongoraművész. Beszélgetőtárs: Horváth Zoltán.	GYMAE
Március 25.	Zenei elégia – Makkai Gyöngyvér (Marosvásárhely) szerzői estje. Zene és vers. Közreműködnek a szerző zongorán és meghívottjai: Buta Árpád Attila, Boros Emese és Iordache Beatrice énekművészek, Geréd Jolán fuvolanár, Vincze Tímea előadóművész, valamint a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem volt hallgatói: Benedek Tibor Magor, Kiss Annamária, Matei Szilágyi Mária, Suba László, Szakács Zoltán (ének).	GYMAE
Március 26.	Nyitott szemmel – beszélgető est (3. évad/6). Utazás a zöld postabicyclin. Meghívott: Visky Zsolt költő, biciklis futár. Az est házigazdája: Laczkó Vass Róbert.	GYMAE
Április 2.	Az Egyetemi Műhely Kiadó húsvéti könyvbemutatója. Bemutatásra kerülő kiadványok: Veress Károly szerk.: Játék és tudomány. Interdiszciplináris párbeszéd 2.; Orbán Gyöngyi: Híd és korlát. Irodalmi hermeneutikai esszék; Ungvári Zrínyi Imre: Életünk formaelvei. Erkölcs a gondolkodásban és a	Bolyai Társaság – Egyetemi Műhely Kiadó

	mindennapokban; Veres Károly: Ami megtörténik velünk; Egyed Emese szerk.: Irodalomértelmezések a felvilágosodástól napjainkig; Egyed Péter, Gál László szerk.: Fogalom és kép 4.; Gábor Csilla: Laus et polemia. Magasztalás és vetekedés a középkor- és kora újkor szövegtípusokban; Veress Károly szerk.: Az igazság történései. Hermeneutikai és alkalmazott filozófiai kutatások. A rendezvény keretében Veress Gáspár Brahms-műveket játszik zongorán.	
Április 8.	EMKE-borklub – borismereti est (2. évad/7). Meghívott előadó: Tarnóczy Zoltán borász – Orsolya Pince (Ostoros – Eger). Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE, Homo Ludens Alapítvány
Április 10.	Társadalmi szerepvállalás és részvétel a 19. század végén: az EMKE indulása. Jubileumi kiállítás az EMKE megalakulásának 130-ik évfordulóján.	EMKE, GYMAE

A továbbiakban az Emlékházban folytatódnak a fent említett rendezvénysorozatok, valamint egyéb programok is megszervezésre kerülnek. Ezek közül a következőket emeljük ki:

- Mocsári Károly kiváló zongoraművésznek és barátainak június eleji kamaraestje
- a Györkös Mányi Albert alkotásaiból Sárospatakon, június közepén megnyitásra kerülő kiállítás a helybeli, A Művelődés Háza és Könyvtára igazgatója, Csatlós Katalin, valamint a művészeti galéria vezetője, Bordás István meghívására, akikkel több éves együttműködést folytatunk
- az októberben sorra kerülő interdiszciplináris konferencia, amely az EMKE évforduló rendezvénysorozatának egyik kiemelt eleme.

Több éves kapcsolatot ápolunk a budapesti Országos Színművészeti Múzeum és Intézettel is, amelynek határon túli referensével, a kolozsvári származású Szebeni Zsuzsával már négy kiállítás megszervezésében működünk együtt és további projekteket tervezünk.

A múlt év végén az intézmény ismét kiadott egy, a Györkös Mányi Albert festményeivel illusztrált fali naptárat, amelynek anyagi költségeit a Bethlen Gábor Alap biztosította.

Az elmúlt év folyamán – anyagi alapok hiányában – sajnos továbbra sem került sor infrastruktúra-fejlesztésre az intézményben, bár szükség lenne rá. A gyakori teltházas rendezvények miatt azonban továbbra is elengedhetetlenül fontos lenne egy levegőcserés légkondicionáló berendezés beszerelése, lévén, hogy a terem előadások alatti szellőztetése nagyon zavaró. A Sapientia EMTE diákjai, Szacsvai Kinga egyetemi oktató vezetésével, három teltházas rendezvény alkalmával is felmérést készítettek a terem levegőminőségéről. Az ebből származó eredmények messzemenően alátámasztják a légkondicionáló berendezés beszerelésének fontosságát. Egyelőre nem sikerült anyagi fedezetet szerezni ennek a gondnak a megoldására sem.

Szintén megfelelő anyagi támogatás hiányában a hagyatékban lévő festmények restaurálásának folytatása egyelőre várat magára.

A további tervek között szerepel:

- életnagyságú reprodukciók készítése néhány Györkös Mányi Albert-festményről, ugyanis érdeklődés mutatkozik irántuk;

- a 2016-os falinaptár kiadása;

- Györkös Mányi Albert-kiállítások szervezése további településeken

- a Györkös Mányi Albert Kalevala-sorozatából összeállított kiállításnak más településeken való bemutatása és egy, a kiállítást kísérő kiadvány létrehozása, amely egyrészt tartalmazza a kiállított munkákat, másrészt tájékoztatást nyújt az eposz azon részeiről, amelyek megihlették a festőművészt.

A 2012-ben megalakult Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület az elmúlt év folyamán is segítette az Emlékház működését.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az Emlékház egyetlen állandó alkalmazottja nem elegendő. 2012 októbere óta önkéntesek segítségével sikerül valamelyest pótolni a hiányt.

Köszönetet mondunk Both Zsuzsának, Farkas Györgynek, Horváth Zoltánnak, Laczkó Vass Róbertnek, Szabó Kingának, akik önkéntes módon vállalták a rendszeres, kiváló szakmai közreműködést rendezvénysorozataink során.

Köszönetet mondunk továbbá a következő személyeknek az elmúlt év során az Emlékház javára végzett önkéntes, önzetlen munkájukért és a rendezvények során nyújtott segítségért:

- László Miklós (Györkös Mányi Albert és Jakab Ilona festményeiről készített reprodukciók)

- Dáné Tibor Kálmán (adminisztrációval és szervezéssel kapcsolatos segítség)

- Albert József (zongorahangolás)

- Balla Sándor (eseményekről írt beszámolók)

- Balla Balázs, Balla Zoltán, Bedő Izabella, Bokor Katalin, Horváth László, Molnár Ferenc, Sütő Gábor, Szabó Tamás (események fotódokumentálása)

- Essig József, Pálfi-Horváth Áron, Tóth Orsolya (események videodokumentálása)

- Bodó Renáta, Kiss László András (a Györkös Mányi Albert- és Jakab Ilona-kiállítások alkalmával nyújtott szakmai együttműködés)

- Both József (a JelesNapTár-ban való szakmai közreműködés)

- Demeter Vincze András (néhány rendezvény plakátterve, számítástechnikai asszisztencia)

- Bedő Izabella, Bőjthe Pál, Csergő Beáta, Demeter Zsuzsanna, Fodor Balog Éva, Kovács Eszter, Makkai János, Mezei Botond, Nagy Béla, Nagy Klára, Néda Ágnes, Péter János, Sebestyén Róbert, ifj. Starmüller Géza, Starmüller Katalin, Szacsvai Kinga, Szilveszter Éva, Tompos Beáta, Tóth Henrietta (adminisztrációs munkában, valamint a rendezvények előkészítésében és lebonyolításában nyújtott segítség)

Végül, de nem utolsó sorban köszönetet mondunk az Emlékház mindenkori előadóinak, akik közreműködésükkel emelik programjaink színvonalát, valamint közönségének, amely lankadatlan érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadja a rendezvényeket.

Az Emlékházat az elmúlt év során a következő intézmények támogatták: Bethlen Gábor Alap, Communitas Alapítvány, Györköcs Mányi Albert Emlékház Egyesület, Sapientia EMTE, valamint a Borsarock italbolt, a Daisler Print House nyomda és Gastroyal étterem.

Médiapartnereink: Erdélyi Napló, Krónika, Szabadság, Új Magyar Szó, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió, Paprika Rádió, Duna TV, Erdélyi Magyar Televízió, RTV Kolozsvári Magyar Adás, Erdély.ma, rendezvenynaptar.ro, Nemtévé, Transindex.

Az intézményről, valamint annak tevékenységéről az EMKE honlapján, azon belül a Györköcs Mányi Albert Emlékház menü alatt, ezen kívül pedig az Emlékház Facebook-profilján tájékozódhat az érdeklődő.

I.3. Az EMKE hagyományos programjai

A Magyar Kultúra Napja alkalmából, immár hagyományosan – a Romániai Magyar Dalosszövetséggel és a Törökvágási Református Egyházközséggel közösen – január 18-án kórustalálkozót szerveztünk Kolozsváron, a Törökvágási Református Templom Dónát-negyedi Makovecz-féle templomban. Előtte január 17-én a szörványban, a gyulafehérvári Római Katolikus Székesegyházban került sor hasonló rendezvényre.

Az EMKE Országos Elnöksége, a Korunk Akadémiával, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal 2014. május 9-én, Kolozsváron rendezte meg a XXIII. Szabédi-napokat, melynek konferenciáját ez alkalommal *Szabédi László 2014-ben* címmel tartottuk. A rendezvény keretén belül sor került a Szabédi-emplékházon lévő emléktábla, valamint a házsongárdi temetőben található Szabédi-sír megkoszorúzására is.

Kolozsvárról szervezzük, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal és a Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézettel közösen a hagyományos Aranyosgyéresi Népfőiskolát, melyre az idén 2015. február 16–19. között került sor. Egy héten keresztül minden nap más-más szakelőadót juttattunk ki erre a szörványtelepülésre, akik különböző témakörökben tartottak előadást. Orvosi témában az egyik előadást – Életfunkciók, betegségek a tüdőgyógyászat szempontjából – alulírott EMKE elnök tartotta.

A kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Egyesület áprilisban hagyományosan Kőrösi-napokat szervez, amelynek keretében tematikus képzőművészeti kiállítást is rendeznek. Ennek a kiállításnak társszervezői vagyunk, amennyiben a kolozsvári régió képzőművészeinek alkotásait az EMKE Szabédi László Emlékházban gyűjtjük össze, és juttatjuk el Kovásznára, a kiállítás színhelyére.

I.4. Országos és nemzetközi kitekintésű rendezvények, kapcsolatok

Minden januárban, a Magyar Kultúra Napjának apropóján, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet díjátadó ünnepséget szervez Zentán, ahol a Kárpát-medencei magyar közművelődési ernyőszervezetek együtt ünneplik a Himnusz születését, és ebből az alkalomból egyeztetik évi közös

formázott: Betűtípus: Times New Roman, 12 pt, Betűszín: Automatikusan

rendezvényeiket is. Az idén január 16–18. között került sor a rendezvényre, melyen – a hagyományokhoz híven – az EMKE küldöttsége is részt vett. Zentán találkozóra került sor a Emberi Erőforrások Minisztériuma kulturális államtitkársága közművelődési főosztályának vezetőjével, Beke Mártonnal, valamint Závogyán Magdolnával, a Nemzeti Művelődési Intézet akkori igazgatójával. A megbeszélés során szóba került a Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal idei programjainak megszervezése.

Az EMKE együttműködik a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) programmal. A program intézményi képviselői: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a CSEMADOK Művelődési Intézete, az EMKE Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézete. 2014. június 11-én a KKK programot képviselő intézmények Budapesten a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett Hálózatépítés – közösségi kezdeményezések IV. Stratégiai Konferenciáján vettek részt, melyen bemutatkoztak a KKK résztvevői, köztük az EMKE is. A konferencia ünnepi nyitányaként a hálózati együttműködés jegyében a határon túli magyarság tárgyi és szellemi értékeit féltve őrző Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal intézményei stratégiai megállapodást kötöttek a Nemzeti Művelődési Intézettel. Az itt megkötött stratégiai megállapodás gyakorlatba ültetéséről, a cselekvési programok kidolgozásáról, valamint az elkövetkező időszak együttműködési lehetőségeiről, a felek 2014. július 24-én, illetve október 16-án találkoztak Budapesten, a Nemzeti Művelődési Intézet székházában. A KKK idei első találkozásáról (Zenta) már szó esett fentebb, míg az idei esztendőre esedékes programokról ismételten tárgyaltunk tegnap (2015. április 10.).

A Nemzeti Művelődési Intézettel aláírt stratégiai megállapodás eredményeképpen 2015. február 13-án meglátogatott bennünket Závogyán Magdolna vezetésével a Nemzeti Művelődési Intézet egy küldöttsége: Bretus Imre főosztályvezető, Angyal László területi koordinátor – NMI Hajdú-Bihar Megyei Irodája, Dohorné Kostyál Zsuzsanna területi koordinátor – NMI Csongrád Megyei Irodája, Kocsis Klára területi koordinátor – NMI Békés Megyei Irodája, Szabó Imola területi koordinátor – NMI Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Irodája. A területi felelősökkel áttekintettük a határ menti megyékkel felvehető kapcsolatot. Azóta a partiumi és a bányai régiók alelnökei már felvették a kapcsolatot a szomszéd megyékkel. Szintén ezen a találkozón körvonalazódott egy erdélyi közművelődési szakember-továbbképzés lehetősége, melyet az EMKE szeretne – az NMI-vel közösen – szervezni. Úgy látszik, a képzés megvalósítható lesz május-június folyamán. A tanfolyam anyagi támogatását az NMI, az Emberi Erőforrások Minisztériumának Kulturális Államtitkársága, illetve az RMDSZ vállalta magára.

A tavaly, Zentán eltervezett 2014-es akcióterv eredményeképpen, melynek kialakításában főszerepet vállalt Huszár László, a KKK megbízott képviselője és Kálóczy Katalin, a közművelődési főosztály főtanácsosa, megszervezésre került egy háromlépcsős Kárpát-medencei Közösség- és Társadalomfejlesztési képzés, április 4–6. Zentán, május 9–11. Lendván, valamint május 23–25. Dunaszerdahelyen. A képzésen, mint a közösségépítés egyik legjobb példája az, hogy megalakult a KKK ifjúsági csapata, az úgynevezett „Kicsi Kerekasztal”. Az ő munkájuk eredményeképpen – a januárban elhatározott munkamenet értelmében – augusztus 14–16. között, a KKK közös programjaként KULTIVÁL néven Kárpát-medencei Magyar Kulturális Ifjúsági Fesztivál megrendezésére kerül sor Kolozsváron, az Európa Ifjúsági Főváros rendezvényeinek sorában. A program folytatása a valamikor több évadot megérett Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napoknak.

Szintén a KKK programjainak részeként, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet által két meghívásban is részesültünk. 2014. március 8-án, a szlovákiai Diószegen tartották meg a Csemadok megalakulásának 65. évfordulóját, mely ünnepségre meghívást kapott az EMKE is. Ennek keretén belül a Kultúránk – megmaradásunk záloga című konferencián vehettünk részt, amelyen a megnyitó és vitaindító előadást néhai Kötő József, az EMKE főtanácsosa tartotta. A másik meghívás a rimaszombati országos Tompa Mihály vers- és prózamondó versenyre szólt, melyet a szervezőknek sikerült Kárpát-medenceivé bővíteni. Az EMKE részéről egy diák (Szabó Szilárd) és két zsűritag (Jancsó Miklós színművész, egyetemi előadótanár, valamint Széman Emese Rózsa, a BBTE Hungarológiai Tudományok doktori iskolájának doktorandusza) vett részt 2014. április 24–26. között.

A pécsi székhelyű Határon Túli Magyarságért Alapítvány közösen a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karával, a Magyar Regionális Tudományi Társasággal és a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztallal együtt 2014. május 15–16. között megrendezte a soron következő DIALÓGUS konferenciáját. A tudományos ülés tematikája: *Tudásmobilitás, kulturális fejlesztés, Határon átnyúló kooperáció, projektek (2014–2020), Etnicitás – XX. századi rabszolgaság*. Ugyanakkor a KKK-ban résztvevő intézetek bemutatták a második világháború utáni magyar holokauszt eseményeit. Erdélyi részről bemutatásra kerültek a feketehalmi táborban elkövetett atrocitások.

Az elmúlt esztendőben nem sikerült sokat előrelépni a Magyar Ház-program keretében. Ugyanakkor, szintén a Határon Túli Magyarságért Alapítvány meghívására egy kis magyar-házias küldöttséggel részt vettünk a szeptember 11–17. között megtartott XXIII. Határon Túli Magyarok fesztiválján. Ennek keretében 2014. szeptember 12-én EMKE küldöttségünk szakmai tapasztalatszerző körúton vehetett részt a Drávaszögben (Horvátország), melynek számunkra való megszervezését ezúton is köszönjük a pécsi alapítványnak. Másnap, szeptember 13-án kerekasztal-beszélgetést tartottunk a határon túli magyar közösségekről, életükről, kultúrájukról. Külön köszöntöttük volna a 25. évfordulóját ünneplő Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséget és elnökét, dr. Brenzovics Lászlót, de sajnos ő rajta kívül álló okokból nem tudott megjelenni. Sajnálatos, hogy a küldöttségünk csak kis létszámba lehetett jelen, mivel a programra benyújtott pályázatunk, mely szerint 30 fős delegáció vett volna részt a programokon, nem kapott támogatást.

Már a tavaly szerettük volna megrendezni a Magyar Házak III. Találkozóját, mely találkozót a fentebb említett drávaszögi úttal is összekötöttük volna, de amint már jeleztem, nem nyertünk rá pályázatot. Ellenben örömmre szolgál, hogy az idén kaptunk támogatást a találkozó megszervezésére, melyre 2015. május 8–9. között kerül sor. Tematikája – hálózatépítés, fiatalok bevonása a kulturális tevékenységekbe, a Magyar Házak szerepvállalása a közművelődésben.

Muzsnay Árpád és Matekovits Mihály személyében küldöttségünk vett részt és előadásokat tartott a Zsombón és Ópusztaszeren 2014. június 27–29. között szervezett Kárpát-medencei civil találkozón (*Civilek a tudományért és magyarságért*), bemutatva az EMKE partiumi alelnökségét, illetve az aradi EMKE ez irányú tevékenységét.

A 2014. szeptember 25–28. között Szolnokon megrendezett Nemzetközi Civil Konferencián az EMKE képviselőjében Vincze László vett részt. A Civil Információs Centrumot működtető Egyesület (CONTACT MKSZ) szervezésében megtartott rendezvény célja a Visegrádi 4-ek országaiban, valamint a határon túli régiókban működő civil szervezeti partnerekkel való

kapcsolatfelvétel, nemzetközi civil szervezeti információs hálózat kialakítása hosszú távú együttműködés céljából. Ezen alkalommal az EMKE és a CONTACT MKSZ Egyesület közt együttműködési megállapodás aláírására került sor. Az egyesület november 13-14-én látogatást tett Kolozsváron az EMKE székházában, és több civil szervezetnél a hálózatépítés érdekében.

A budapesti székhelyű Keresztény Értelmiségiek Szövetségének (KÉSZ) meghívása alapján, kapcsolatfelvételre és az EMKE bemutatkozására került sor a KÉSZ küldöttgyűlésén (2014. november 7-8.). A találkozón az EMKE-t dr. Széman Péter elnök és Muzsnay Árpád partiumi alelnök képviselte.

Az Anyanyelvápolók Szövetségével már 2013-tól kapcsolatai vannak az EMKE-nek. Szervezésükben került sor 2014. november 12-én a Pesti Vigadóban arra a gálaestre, mellyel a Szövetség a magyar nyelv napját köszöntötte. Az erdélyi előadók kiválasztására az EMKE lett felkérve. Régiókat az ördögösfüzesi (Mezőség) Hideg Anna, a népművészet mestere címmel kitüntetett mesemondó és népdalénekes, valamint a Pernes Aliz (Szilágysomlyó) 11. osztályos kolozsvári zeneiskolai, népdaléneklést tanuló diák képviselte.

2014. november 27-28-án az Alapítvány a Közösségi Hálózatokért Dél-alföldi Teleházak Regionális Közhasznú Egyesülete konferenciát szervezett a Teleházak helyzetéről a Kárpát-medencében. Az erdélyi régióban feltalálható teleházak helyzetét alulírott mutatta be. A rendezvényen több közös uniós pályázati lehetőségről esett szó, a konferencián résztvevők elvi megállapodást kötöttek határokon átívelő programokra való közös pályázatok megírására.

I.5. Az EMKE Észak-magyarországi Képviselével közösen megrendezett programok

2009 óta működik Sárospatakon az EMKE Észak-magyarországi Képvisellete. Helyileg a Művelődés Háza és Könyvtára épületében működik, az intézet részéről Csatlósne Komáromi Katalin igazgató asszony, valamint Bordás István művelődésszervező képviseli. Az eltelt közel hat év alatt számtalan közös rendezvényt bonyolítottunk le, gazdag szakmai tartalommal töltöttük meg ezt a kapcsolatot. A sárospataki EMKE-képviselő aktív szerepet vállalt az EMKE égisze alatt a Magyar Ház-hálózat kiépítésének segítségével. A Képviselő még 2013-ban Magyarországon akkreditáltatott egy kulturális programot, amelynek keretében anyaországi népművelők szakmai továbbképzés keretében látogatnak romániai Magyar Házakat és ismerkednek a szóránymagyarság művelődési életével. A program 2014-ben is folytatódott. A múlt közgyűlés óta eltelt időszak is gazdag a közösen megrendezett kulturális eseményben. Ezekből elég, ha csak egy párat emelünk ki. Szeptember 16-17-én, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága által szervezett az Európa Tanács kulturális útvonalak nemzetközi konferenciáját tartottak Sárospatakon. Az EMKE-t a kis kerekasztalosok, Tamás Csilla és Pál Ferenc képviselték. A Sárospataki EMKE-képviselő közvetítésével kaptunk meghívást a 2015. március 17-18-án Kecskeméten tartott Kárpát-medencei Magyar Kulturális Szervezetek V. Konferenciájára. Itt újabb kapcsolatokat létesítettünk, melyek keretében több, 2015-ben megszervezésre kerülő program közös megrendezésére kötöttünk együttműködési szerződést különböző kulturális szervezetekkel.

I.6. Programok, rendezvények, EMKE-képviselő

2014. április 9-én, az EMKE társszervezésében került sor a kolozsvári Reményik Galériában Makrai Zsuzsa nyírbátori képzőművész Fényesség Madonnák, kegyelmes Krisztusok című tűzzománc kiállítására.

2014. április 25-26-án, Dózsa és Rákóczi megemlékezésre került sor a Partiumi alelnökség rendezésében. Pénteken, április 25-én a Megyei Múzeum II. emeleti dísztermében, április 26-án, szombaton, a Domahida vasútállomása mögötti emlékmű előtt.

2014. május 16-án, szintén Muzsnay Árpád szervezésében került sor a hagyományos, 17. alkalommal megrendezett Páskándi-megemlékezésre Szatmárhegyen.

2014. június első hetében: Történelmi, irodalmi és zenei utazás – a kuruc kor történetét, irodalmát és zenevilágát idézi Nagy Csaba tárogatóművész a 2014. június első hetében Szatmár megye iskolásai előtt bemutatásra kerülő „Hej, Rákóczi, Bercsényi magyar vitézek nemes vezéri...” című előadássorozata.

2014. június 30-án a hagyományos Szentlászlói Kórustalálkozó az EMKE védnöksége alatt zajlott.

2014. július 17-én Kisgécén és Szatmárnémetiben tartottak Markovits Rodion- megemlékezést az EMKE partiumi alelnökségének szervezésében.

2014. július 23–27. között került megrendezésre, közösen a Téka Alapítvánnyal, az Összművészeti Nyári tábor Feketelakon.

2014. augusztus 8-án Szödemeteren a Szatmárnémeti EMKE rendezésében megtartott Kölcsey megemlékezésen az Országos EMKE is részt vett és koszorúzott.

2014. augusztus 18–24. között az EMKE ismét önálló standdal vett részt a Kolozsvári Magyar Napokon. Ennek keretében Nyílt Napot rendeztünk a Szabédi Házban, és ünnepi megemlékezést tartottunk a 20 éves Györkös Mányi Albert Emlékházról.

2014. október 29–31. között Marosvásárhelyen Sütő András műhelykonferenciát rendeztek. Ennek egyik mozzanataként, október 31-én a konferencia résztvevői Pusztakamarásra zárandokoltak ahol koszorúztak, valamint meghallgatták az EMKE elnöki beszámolót a ház felújításának helyzetéről.

November hónap folyamán, az EMKE szervezésében előadókörúton volt az Arany János daloskönyve című, Dsupin Pál és Csergő-Herczeg László által összeállított zenés műsor. A körút állomásai: Nagyenyed november 9., Nagybánya 11., Szilágysomlyó 12., Nagyszeben 14., Kolozsvár 20.

2014. november 5-én, szerveztük meg, közösen a Romániai Magyar Dalosszövetséggel a 100 éve született Márkos Albert ünnepi hangversenyt.

2014. november 22-én került sor a hagyományos érmindszenti Ady-zarándoklatra az EMKE partiumi alelnökségének (Muzsnay Árpád) szervezésében.

2014. november 29-én – In memoriam Vermesy Péter (1939-1989) címmel a Dalosszövetség által felkért énekkarok Vermesy kórusműveket adtak elő az Egyetemiek Házában rendezett hangversenyen.

2014. december 13-án az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület közösen a Romániai Magyar Dalosszövetséggel Karácsonyt váró énekkari hangversenyt szervezett iskolások részére.

Együttműködtünk még a hagyományosan évenként megrendezésre kerülő Zsoboki Nyári Alkotótáborral, valamint STARS Képzőművészeti Galériával.

Az EMKE elnöke vendége volt a Kolozsvári Televízióknak és rádióknak, valamint meghívottja volt a Paprika Rádióknak is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE a következő elismerésekben részesült:

- emléklapett és Emléklap a CSEMADOK 65. születésnapja alkalmából
- emléklap az V. Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért

I.7. További tervek

További feladataink közé tartozik a Magyar Ház-hálózat építése, melyet az idei májusi III. Magyar Házak találkozóján szeretnénk tető alá hozni (május 8-9.). Folytatjuk a magyarországi művelődés-szervezők erdélyi Magyar Házak működését megismerő akkreditált programját.

A KKK-val közösen szervezzük meg augusztus 14–16. között a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Ifjúsági Fesztivál (KULTIVÁL). Ide minden régióból 25-25 képviselőt várunk a Bánffy Palotában rendezett kulturális seregszemlére.

2015 októberére interdiszciplináris konferenciát tervezünk a 130 éves az EMKE címmel.

Partnerei vagyunk az idén is a Kolozsvári Magyar Napoknak, rendezvénysátorral szeretnénk jelen lenni közösen a Művelődés folyóirattal, illetve az EMKE-t programszervezésekkel képviseli a Györkös Mányi Albert Emlékház is, mint kulturális központ.

A Szabédi László Emlékház irodalmi hagyatékát is tovább kívánjuk bővíteni. Sajnálatos módon könyvtárállományt helyszűke miatt már nem tudunk fogadni, ellenben szívesen várunk más jellegű (kézirat, levelezés, jegyzetek stb.) írói hagyatékot. Szeretnénk, hogy ha az EMKE – Közép Erdélyi Művelődési Intézet égisze alatt létrejönne az erdélyi (romániai) írói és színházművészeti hagyatékok tárja. Ennek érdekében lassanként elengedhetetlennek tűnik az emlékház bővítése egy korszerű irattárraktárral. Ugyanakkor nem fontosabb, de sürgősebb feladatnak tűnik a számítógépes infrastruktúra felújítása. Számítógépeink és az ezeken futó programok fizikailag és morálisan elhasználódtak, több mint 8 évesek. Ezek felújítását pályázati segítséggel szeretnénk elérni.

Továbbra is programunkban szerepel az EMKE tulajdonában lévő ingatlanok átadása azoknak a civil szervezeteknek, amelyek közvetlenül használják az épületet. Ez anyagi költségekkel is jár, amit minden alkalommal az érintett civil szervezettel közösen kívánunk megoldani.

Tervezzük a Györkös Mányi Albert Emlékház légkondicionáló-berendezésének a megoldását, amely jelentősen hozzájárulna az épületben folyó tevékenységek komfortosabbá tételéhez, különösen a nyári időszakban.

Tervezzük az Egyesület könyvkiadói tevékenységének kibővítését.

I.8. Partnerszervezeteink

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

– hazaiak: Romániai Magyar Dalosszövetség, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kőváry László Honismereti Kör, a nagyenyedi dr. Szász Pál Magyar Ház, Teleki Magyar Ház Nagybánya, a medgyesi EMKE Millennium Ház, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem Erdélyi Köre, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, Domokos Géza Egyesület, Kovászna Megyei Művelődési Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Aranyosvidéki Népfőiskola, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Híd Egyesület – Nagyszeben, az RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, valamint Társadalomszervező Főosztálya;

– határon túliak: Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága, Magyar Művészeti Akadémia, EMKE Észak-Magyarországi Képviselő – Sárospatak, Emberi Erőforrások Minisztériuma – Kulturális Államtitkárság, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Millenáris Központ – Budapest, Anyanyelvpolók Szövetsége – Budapest, Magyar Népművelők Szövetsége, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Budapest, Civil Összefogás Fórum, Sárospataki Népfőiskolai Egyesület, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarorságot Alapítvány – Pécs, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség, Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, Százak Tanácsa – Budapest, Keresztény Értelmiségiek Szövetsége – Budapest, a magyarországi Teleházak Szövetsége.

II. KIADVÁNYOK

Eseménynaptár 2015. Kiadta: RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, Communitas Alapítvány; az EMKE Országos Elnöksége.

Györkös Mányi Albert festményeivel illusztrált falinaptár.

III. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK

Munkájuk elismeréseként, a kistérségekben kiváló közművelő tevékenységet folytató személyeknek 7 oklevelet bocsátottunk ki Arad, Maros, Szilágy megyékben.

IV. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről elsősorban Ács Zsolt felelt.

IV. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

IV. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

Mivel 2014-ben, mint Nemzeti Jelentőségű Intézmények támogatási programja keretén belül nem kaptunk annyi támogatást, hogy folytatni tudjuk a Magyar Házak működését biztosító részbeni támogatások lebonyolítását, ezért – sajnos egy feladattal kevesebbet tudtunk teljesíteni a tavalyi esztendőben is.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a Communitas Alapítvány művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

További kapcsolatépítésre törekszünk a különböző társszervezeteink között, valamint a társszervezetek és külföldi partnerintézményeink között.

V. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatták: Szabadság, Új Magyar Szó, Krónika napilapok, Erdélyi Napló, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió magyar adása, Paprika Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Erdélyi Magyar Televízió, Bukaresti TV magyar adása, Duna Televízió, hirhatar.ro, Transindex, erdely.ma, nemtv.ro, rendezvénynaptár.ro, hírportálok.

Ugyanakkor az EMKE programjait különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. A Györkös Mátyás Emlékháznak külön levelező listája van, amely által a szimpatizánsok tudomást szereznek az intézményben sorra kerülő rendezvényekről.

A Kolozsvári Rádió magyar adásával kötött szerződésünk értelmében a Györkös Mátyás Emlékházban zajló Nyitott szemmel című beszélgető est hanganyagát rögzítik, később pedig sugározzák.

A Kolozsvári Rádió magyar adása, illetve a Paprika Rádió több műsorába kapott meghívást alulírott, beszámolandó az EMKE programjairól, terveiről.

VI. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését részben az RMDSZ Főtitkársága biztosította. Az idei, 2015-es esztendőre rövidesen megkötjük a támogatási szerződést, melyet itt is megköszönünk. Működésünket a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága is támogatta a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül. Ez utóbbi alapból történt – utoljára 2012-ben – a Magyar Házak működésének részbeni támogatása is, mely támogatás a lecsökkentett összeg miatt elmaradt 2013-tól. Ez az összeg 2015-re már nagyobb, mint a 2013-as, melyet ezúton is megköszönünk, és élünk azzal a reménnyel, hogy 2016-ban szintén emelkedhet a számunkra biztosított támogatás, miáltal folytatódhat a Magyar Házak működési költségeinek részbeni támogatása. Megjegyezzük, hogy a 2014. évi normatív támogatással a Bethlen Gábor Alapnak már elszámoltunk, várjuk elszámolásunk elfogadását.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány, valamint a Bethlen Gábor Alap központi és regionális irodái. Programjaink támogatója volt még a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület valamint a sárospataki Művelődés Háza és Könyvtára is.

A tavalyi esztendőben aránylag kevés cégtől és magánszemélytől kaptunk támogatást, működésre. Említésre méltó az a hathatós támogatás, melyet a Sütő-ház felújítására kaptunk a Nemzetpolitikai Államtitkárságtól, illetve a Thermopan Kft és a Lemnconfex Kft-től.

VII. VAGYONI HELYZET

VII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyont az ingatlanjai képezik.

Még 2013-ban lehetőség nyílt Sütő András szülői házána megvételére, és egy emlékház létrehozására. Ennek érdekében az EMKE közadakozást indított el, melyre jelentős összeg gyűlt össze, de nem elegendő a ház megvételéhez, így az RMDSZ-hez fordultunk segítségért, a vételár kipótolásának érdekében. Az adásvételi szerződést 2013. október végén sikerült aláírnunk. Reményeink szerint – a fentebb említett támogatásoknak köszönhetően – az idei nyári időszakra sikerül befejeznünk a teljes felújítást.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár

Az alapidokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek is. Itt van a székhelye a 2012 januárjában bejegyzett Asociația Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi László Emlékház – Kolozsvár

Itt működik az EMKE Országos Elnökségének irodája, az írói hagyatéki könyvtár és kéziratár, valamint a Szabédi-emplékszoba. Szintén itt kapott helyet a Művelődés folyóirat szerkesztősége is.

Az Emlékház székhelyül szolgál a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet valamint a Kolozsvár Társaság számára is. A ház kibővítése elkerülhetetlen, melyre több lépcsőben (tervezés, engedélyek beszerzése, kivitelezés) pályázni fogunk.

Dési EMKE-ház: 2014 decemberében befejeződtek a ház részbeni felújítási munkálatai: felújult a könyvtár, az irodahelyiség és a tornác, valamint a villany- és fűtésrendszer. Jelenleg koncesszionáltuk a Dési Civil Műhely (Asociația Civilă a Maghiarilor Dejeni) egyesületnek 2022. december 31-ig.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van a Szilágysomlyó és vidéke EMKE – Magyar Ház részére.

Bákói csángó központ: a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének székhelye; 2009-ben újabb öt évvel meghosszabbítottuk a koncessziót, ami 2014. december 31-én járt le. 2015. január 1-én megkötöttük az új szerződést, mely 2020. december 31.-ig érvényes.

Pusztinai Magyar Ház: 2012-ben koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, ami 2016. december 31-én jár le.

Sütő András-emlékház – 2013. október végén került megvásárlásra. Jelenlegi feladataink – az ingatlan felújításának befejezése, az emlékház berendezése.

Színészlakások: Kolozsváron 4, Szatmárnémetiben 3 színészlakásunk van. A lakások hasznélvezetre vannak kiadva, adóik rendezettek. Megjegyezzük, hogy a színészlakásokat a benne lakók tartják fenn közösen a színházak mellett működő egyesületekkel, de egyre nagyobb gondot okoznak az Országos Elnökségnek, ugyanis olyan költségekre, mint az épületek szigetelése vagy éppen az egyéni hőközpont beszerelése (mert az épületben a lakások rendre leválnak a távfűtésről) a tulajdonosnak kell áldoznia, az EMKE-nek pedig erre nincs anyagi fedezete.

VII. 2. Infrastruktúra-bővítés

A Szabédi Emlékház már szűkös feladatai ellátására. Bővítése elengedhetetlen. Erre vonatkozólag megvannak az előzetes látványtervek és egy előzetes építési kalkuláció is. De addig is sürgős feladataink közé tartozik elavult számítógépeink és az ezeken futó program kicserélése. A Györkös Mátyi Albert Emlékházban – ahol rendezvényeink zöme lezajlik – nagy szükség lenne egy légkondicionáló beszerelésére. Sajnos az erre a BGA-hoz benyújtott pályázatunkat kerethiány miatt elutasították. Szintén szeretnénk megpályázni egy korszerű kézirat-, folyóirat- és könyvdigitalizáló berendezést.

VIII. MUNKATÁRSÁK

VIII. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetési alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mátyi Albert Emlékház vezetője, dr. Bartha

Katalin Ágnes, a Szabédi Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője és Vincze László szakreferens.

VIII. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedett Katona Réka könyvelő.

VIII. 3. Önkéntesek

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal keretében létrejött egy ifjúsági tagozat, az úgynevezett Kicsi Kerekasztal. Mivel az EMKE keretén belül működő Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézetnek sajnos még nincsenek munkatársai (mint a többi Kárpát-medencei művelődési intézetnek), így ezt a munkát önkéntesek végzik, elsősorban Tamás Csilla és Pál Ferenc személyében, de alkalomadtán besegít Vagyas Attila is. Nagyon sok önkéntesre számítunk augusztusi nagyrendezvényünkön, a KULTIVÁL-on (Kárpát-medencei Magyar Kulturális Ifjúsági Fesztivál).

A többi önkéntes névsorát lásd a Györkös-Mányi Albert Emlékház beszámolójában. Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az állandó alkalmazottak száma nagyon kevés.

IX. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Országos Elnökség

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula

Elnök: Széman Péter.

Régiós alelnökök: Matekovits Mária (Arad, Bánság), Muzsnay Árpád (Szatmárnémeti, Partium), dr. Ábrám Zoltán, (Marosvásárhely, Közép-Erdély)

Társadalomszervező alelnök: Szép Gyula.

Főtanácsos: betöltetlen.

Elnökségi tagok: Házy Bakó Eszter (Brassó), Tóth Guttman Emese (Kolozsvár), Beder Tibor (Csíkszereda), Imreh Marton István (Sepsiszentgyörgy), Ferencz Angéla (Csíkszereda).

2015. április havában

ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET KÖZÉP-ERDÉLY RÉGIÓ

Identitásunk megőrzésében az anyanyelv és a kultúra a legfőbb támaszunk. Ezeréves keresztyénységünk ideje alatt csodálatos kulturális értékeket teremtettünk a Kárpátok bércei között, Transzilvániában és a tőle nyugatabbra elterülő alföldön. Az erdélyi magyar kultúra az egyetemes emberi értékek és a „hétágú sípként” meghatározott egyetemes magyar kultúra magas szintű hordozója. A sajtóságos magyar zene, népzene és népdal, a kiteljesedő színjátszás, a kisebbségi sorsban felülértékelt (erdélyi magyar) irodalom, a csodálatos népi hagyományok és népviseletek, a székely embert vagy éppenséggel nagybányai tájat ábrázoló festészet, a képzőművészeti táborokhoz kötődő alkotások, a külön dokumentumértékű fotó- és filmművészet, de még a góbé viccek is – sokadmagukkal együtt – életterünk, kultúránk legfőbb közvetítői.

A kultúrák közvetítés professzionalizmusa a magyar művelődéstörténeti hagyományokból szervesen táplálkozó közművelődés, szakemberei (orvosai, pedagógusai, könyvtárosai) a kultúra közvetítők, akik koronként és szakterületenként lehetnek népművelők, művelődésszervezők, felnőttképzők. A kommunizmus évtizedei alatt elcsökevényesedett a kulturális intézményrendszer, amelynek valós helyreállítása a változásokat követő korszak jelentős kihívásának bizonyult. Ráadásul a kevesebb lehetőség és nagyobb igény miatt a hivatásos művelődési tevékenységek kiegészítőjeként, vagy új igények kielégítéseképpen a közművelődés a maga útján és sajátos formáival mondhatni virágzásnak indult. A kilencvenes években az erdélyi magyar civil szervezetek többsége közművelődési célt szolgált, a kultúra védelmére egyesületek alakultak, és bár az anyagi ráfordítások alulreprezentáltak bizonyultak, emberöltő távlatában elmondhatjuk: a közművelődésre szánt erőforrások mozgatták meg a legtöbb embert, miközben minden befektetett lej többszörösen megtérült.

Ebben a munkában nagy szerepet játszott az a kultúrák közvetítő, közművelődési eseményeket szervező, a civil szférában tevékenykedő magyar értelmiség, amely lelkiismeretesen, megfelelő szakmaisággal és áldozatvállalással vált eredményessé. Múltból átöröklött tenniakarással és intuitív hozzáállással töltötte be azt az űrt, amely a kommunizmus bukásával keletkezett a kultúrák közvetítés és kultúraszervezés területén. Miközben a hivatásos kultúrának és az amatőr közművelődésnek olyan problémákkal kellett szembesülnie, mint: a nemzeti jelleg elsődlegessége a szakmaisághoz képest, középszerűség, személyhez kötöttség, túlzott politikai jelleg, alulfinanszírozottság, profi kultúrszervezői képzés hiánya, intézményes keretek és folyamatos működés nehézségei, a fiatalok igényeinek való megfelelés satöbbi.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Közép-Erdély régiójához Maros, Beszterce-Naszód és Szeben megyék tartoznak, ahol igen jelentős számú egyesület, csoportosulás, közösség keretén belül önállóan szerveződik a közművelődési tevékenység. Számos településen, közösségben szerteágazó, eredményekben gazdag kulturális élet tapasztalható. A szervezők tevékenységeik során a magyar identitás és az erdélyiség megőrzését, az egyetemes kulturális értékek előtérbe helyezését, a műveltség közkinccsé tételének gondolatát tartják szem előtt ma is. Kiemelt hangsúllyal az eddigi kulturális hagyományokat folytató településeken.

Beszterce-Naszód megyében, a megyeszékhelyen tevékenykedik az EMKE Besztercei szervezete, amely a Magyar Házban lezajló kulturális események előmozdítója. Hagyományos találkozók és megemlékezések, tanév végi csúcspontrendezvény, kiállítások és különböző témájú összejövetelek jelzik a program sokszínűségét. Feltétlenül említésre méltó továbbá a hagyományos mezőszegi néptánc-találkozót szervező vicei, a Lármafa Találkozóknak évről évre otthont nyújtó cegótelki közösségeknek, Bethlen, Magyardecse és más települések civil és egyházi szerveződéseinek a ténykedése.

Szeben megyében, Nagyszebenben két síkon zajlik a közművelődési élet. A nagyszebeni magyarok történelmi hagyományokkal rendelkező polgári egylete évről évre megemlékezik ünnepeinkről, újságot és helytörténeti könyveket ad ki, kiállításokat, különböző témájú összejöveteleket szervez. Mellette az évtizedes fennállása során messze földre elterjedt híró HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete színvonalas hagyományteremtő rendezvények és új kezdeményezések lebonyolítója, és egyúttal a Nagyszebeni Magyar Kulturális Irodát működteti. Az általa szervezett rendhagyó kulturális események közül kiemelkedik az országos jellegűvé terebélyesedő Ars Hungarica fesztivál, a hasonló módon sikeresnek bizonyuló Hungarikum Hétvége, a nagyszebeni magyar filmhét, a hagyományos megemlékezés a Magyar Kultúra Napjára, szüreti bál, karácsonyi koncert stb. A fenti egyesületek kultúrateremtő munkáját kiegészítik az egyházak, a pedagógustársadalom mind Nagyszebenben és környékén, mind Szászmedgyes magyar közössége vonzáskörzetében.

Maros megyében, a megyeközpont Marosvásárhelyen, a megye kisvárosaiban, községeiben és falvaiban igen szerteágazó és gazdag a civil szervezetek, amatőr intézmények, egyházi és iskolai közösségek által fenntartott közművelődési élet. A megye szinte minden olyan településén, ahol számottevő a magyarság létszáma, hagyományos és időszakos kultúresemények kerülnek megrendezésre.

Az EMKE Közép-Erdély régiójában a Maros megyei szervezet a magyar kultúra szervezésének és terjesztésének rendkívül jelentős elősegítője. Miközben megyénk sokágú és eleven közművelődési tevékenységének a legjelentősebb keretei kétségtelenül a különböző helyi művelődési egyesületek, társaságok, egyletek. A tevékenységek leginkább hagyományosan zajlanak (megemlékezések, városnapok, tavaszi fesztivál), vagy szorosan kapcsolódnak nemzeti ünnepeinkhez, kulturális-közművelődési évfordulókhoz.

2004 óta idén is megemlékeztünk a Magyar Kultúra Napjáról, amelynek megszervezését, megünneplését elsőként kezdeményeztük a megyében. A Maros Művészegyüttessel karöltve változatos és színvonalas kulturális műsor mutatta be fényképek, népi tánc, népviselet, népdalok és Oláh Gál Elvira könyve által a moldvai magyarok rendkívül érdekes és értékes kulturális hagyományait. Amúgy jó tudni, hogy egyre több szervezet összefogásával és kezdeményezésére egyre több helyszínen emlékeznek meg a magyar kultúra napjára. Nemcsak Marosvásárhelyen, hanem Maros megye számos helyszínén és szerte az országban.

Évről évre megünnepeljük az Erdélyi Magyar Közművelődés Napját, amióta 2008-tól az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége április 12-ét a Közművelődés Napjává nyilvánította. 2014-ben az EMKE Országos Elnöksége nevében kiállított EMKE-okleveleket Demeter József szászrégeni lelkész, Farkas Miklós segesvári tanár és Papp László marosvásárhelyi plébános vehette át. Idén, a 130 éves EMKE-re való emlékezés során rendhagyó módon szervezeteknek ítéli meg az Országos Elnökség az elismeréseket: Marosvásárhelyi Örmény-Magyar

Kulturális Egyesület, Erdélyi Kárpát Egyesület marosvásárhelyi osztálya, Bandi Dezső Kulturális Egyesület, Mezősámsondi Dal- és Citeraegyüttes.

2014-ben újabb összejövetelekre került sor az 1991 óta beindított Gyöngykoszorú-mozgalom, több településen megrendezett Gyöngykoszorú néptánc, népzene, népviselet és népdal-találkozók keretében. Továbbá, a Maros Művészegyüttessel együttműködve újból megszerveztük decemberben a marosvásárhelyi „karácsonyi” Gyöngykoszorú-találkozót, amelyen a megye legaktívabb együttesei kaptak fellépési lehetőséget.

Évente megismétlődő hagyományt indítottunk be 2003-ban: azóta minden év január 12. környékén megemlékezünk a Don-kanyari áldozatokra. Ráadásul a doni emlékműnél megszervezett megemlékezést negyedik alkalommal doni hagyományörző emléktúra megtartásával bővítettük, ezúttal Nyárádszentmártonba, Csíkfalva polgármesteri hivatala és közössége vendégszeretettel élvezve. A katonai egyenruhát és huszároltózatot magára öltő lelkes csapat felelevenítette a korabeli hangulatot.

Az EMKE Maros megyei szervezete által az elmúlt évben megszervezett főbb események közé sorolható a fentiekén kívül a hagyományos újévi megemlékezés a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál, farsangi szokások ápolása, a Marosvásárhelyi Napok EMKE-rendezvényei (hagyományos magyarázó est, időskorúak köszöntése), néptánc-tábor, citerások hagyományossá vált találkozója stb. A citerázni és furulyázni óhajtó gyermekek, fiatalok számára indított képzés eredményesnek bizonyult, a Fagyöngy együttes egyre gazdagítja fellépései számát. Nem utolsósorban az elmúlt esztendőben is hozzájárultunk ismeretterjesztő előadások, kiállítások, könyvbemutatók, gyermekeknek szánt vetélkedők megszervezéséhez, továbbá számos kulturális eseményen képviseltük az EMKE-t.

Fontos megemlítenem, hogy a Maros megyei EMKE tisztújító közgyűlése Kilyén Ilka színművésznőt választotta elnökké, a három mandátuma után visszalépő, alelnöki tisztségben maradó Ábrám Zoltán helyett. Méltatni szeretném ugyanakkor mindazok áldozatkész munkáját, akik nélkül nem kerülhetne sor az alábbi tevékenységek említésére.

Dr. Ábrám Zoltán,
az EMKE területi alelnöke

Marosvásárhely, 2015. március 22.

ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET

BÁNSÁG RÉGIÓ

Arad, Episcopiei (Püspökség) utca 32, tel. 0257 280438 e-mail: matekovits@arad.astral.ro

Matekovits Mária

alelnök

Alelnöki beszámoló, 2015 márciusa

Az elmúlt esztendő hasonlított az előzőekhez: anyagilag közepes lehetőségekkel, a humán erőforrás apadóban. Ami talán biztató, hogy csaknem minden magyarok lakta helységben mintegy stabilizálódik az a csoport, amelynek tagjai szívügyüknek tekintik a magyar rendezvényeket. Ezért már néha akár az apró változtatásokon kell dolgozni, hogy ne váljon sablonossá, s ezáltal, esetleg akár unalmassá a naptárszerűen ismétlődő rendezvény.

Hagyományos, de mégis minden évben új, s ezért keresett a két EMKE megabál, a novemberi Erzsébet – Katalin – András bál, illetve a farsangi rendezvény. A két nagy bál mindegyikén 800 ember mulatott, ismerkedett és a már kialakult kisközösségek jobban összeforródtak, sokkal könnyebb ezeket megszólítani más alkalommal is magyar rendezvényekre. Az idei farsangi bál vendége Szűcs Judith magyarországi táncdalénekes volt, de sikerrel léptek fel az aradi *Csiky Gergely* Főgimnázium népi- és modern táncosai is. A két esemény főszervezője Khell Levente tanító, a megyei EMKE szervezet alelnöke volt.

A legtöbb rendezvényünk társszervezésben történik, hiszen lassan már olyan kevesen vagyunk, hogy nem szervezünk „egymásra”, s a lebonyolítók is sokszor ugyanazok. Az EMKE legjobb partnerei a rendezvényekben az aradi Kölcsey Egyesület, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Arad megyei szervezete, a Minorita Rendház, illetve a községekben bejegyzett vagy félhivatalos civil szervezetek, községi tanácsok. Anyagilag a legbiztosabb partner az Arad Városi Polgármesteri Hivatal és a Megyei Kulturális Központ.

Sikeres volt a Kölcsey Egyesület által szervezett decemberi kórustalálkozó a Kultúrpalotában. Ez alkalommal jelent meg, EMKE közreműködéssel a *Kórusaink II* füzetecske, amely, hasonlóan az előző kiadványhoz, bepillantást enged a város amatőr kórusmozgalmába. A kiadványban látott napvilágot (először nyomtatásban) néhai Guttman Mihály két beszéde, amelynek kéziratát leánya, Tóth Guttman Emese bocsájtotta rendelkezésünkre.

Rendszeresen jelen vagyunk az ünnepi koszorúzásoknál, március 15, október 6 vagy a december elején tartott Csiky nap közösségünk, s így az EMKE eseménye is.

A borosjenei EMKE fiókszervezet rendszeresen megrendezi május első vasárnapján a *Horváth Béla* szavalóversenyt. Ezen elsősorban azok a tanulók mutatkoznak be szavatokkal, akik fakultatív módon tanulnak magyar nyelvet az iskolában. A rendezvényt állandóan támogatja a megyei szervezet is. Különleges esemény számunkra, hogy 2015. március 15-én Magyar Arany

Érdemkereszttel tüntette ki Magyarország Elnöke az Országházban ennek a versenynek a szervezőjét, dr. Vajda Sándor főorvost, az Arad megyei borosjenei EMKE fiókszervezet elnökét.

A megyei EMKE állandóan támogatja az aradi Tóth Árpád irodalmi kör tevékenységét. Ebben az évben Matekovits Mihály és Matekovits Mária *A magyar nyelv újításai és buktatói a XXI. században* címmel tartottak előadást, pedagógusok közreműködésével. A kör idén is jelentkezett saját kötettel, Regéczy Perle Szabina, a kör elnöke műfordításokkal gazdagította az aradi kiadványokat.

Az EMKE támogatja a *Nyugati Jelen – Kovách Géza baráti társaság* összejöveteleit, amely az aradi magyarok keddi játék – beszélgetés – emlékezés délutánja. Ugyanakkor segített megszervezni a Társaság asztalitenisz bajnokságát, sikeres volt a Társaság és az EMKE közös rendezésében Szabadka város és a palicsi park meglátogatása.

A 2014-es két Kölcsey díj egyik kitüntetettje Ujj Ágnes nyugalmazott magyar nyelv és irodalom szakos tanár. Laudációját – a Magyar Kultúra Napján – Matekovits Mihály mondta el.

Rendszeresen részt veszünk és támogatjuk az aradi Kamara Színház előadásait, a nyugati jelen által működtetett Aradi Magyar Színház előadásait, a nagyváradi MM Bábszínház/Pódium Arad megyei turnéit, a Kölcsey délutánokat és a diákszínpad előadásait. Az aradi román színház (*Ioan Slavici*) és a Pécsi Nemzeti Színház kölcsönös, évi 2-2 előadásait románról magyarra, illetve magyarról románra fordítjuk, hogy a kivetített szöveget a vendéglátó ország hivatalos nyelvén is követhessék. A gyulai Kolbászfesztiválon aradi és temesvári szervezett csoport is részt vett, szervezetiünk aktívan vett részt a rendezvény eseményeinek fordításában, illetve a vendégek tájékoztatásában.

Tevékenyen vettünk részt az Arad megyei Zimándújfalu magyar tannyelvű Általános Iskolájának névadó ünnepségén – az iskola *Móra Ferenc* nevét vette fel 2014 szeptemberében. Az EMKE Arad megyei szervezete hívta meg és látta vendégül a névadó író Budapesten élő dédunokáját, ami kiemelkedő esemény volt a kis magyar közösség életében. Azóta küldöttséggel vettünk részt a szülőváros, Kiskunfélegyháza által szervezett Móra napokon.

2014 novemberében Horvátországban rendezett Civil Akadémia keretében az aradi EMKE szervezet előadásokkal, könyvbemutatókkal és lapismertetőkkal volt jelen.

Szomorúan konstatáljuk fogyásunkat, lassan – alig néhány kilométerre az Anyaország határaitól és néhány száz kilométerre a Székelyföldről – alig vagyunk, az aradi előadásokon mind ismerjük egymást: ugyanazok vagyunk jelen. Pedig hetente átlag 3 -4 magyar összejövési lehetőség van, civil szervezeteink aktívak, az iskolákkal és a magyar lelki gondozást végző egyházakkal jó a viszony. De statisztikailag mégis rohamosan fogyunk, s ezt nem tudjuk szólamokkal pótolni.

Dolgozunk, akikkel lehet, és ameddig van kivel.

BESZÁMOLÓ

a zilahi EMKE 2014-ben végzett munkájáról

Az éves munkaterven feltüntetett események megrendezése mellett más, előre nem látott rendezvények is voltak a székházunkban.

Hagyomány, hogy az évi rendezvények sorozatát a Petőfi irodalmi est nyitja. A költő Koltón írt verseiről szóló előadást vetítés és szavlatok tették színesebbé. Ez alkalommal emlékeztünk meg a Magyar Kultúra Napjáról is. Közös beszélgetéssel, bevonva a hallgatóságot is, próbáltuk tisztázni a kultúra fogalmát és tartalmát.

A történelmi, művészettörténeti megemlékezésekre helybeli szakembereket kértünk fel. Így „II. Rákóczi Ferenc halálának 275 éves évfordulójáról” Lóga Zsolt történelem tanár; - „100 éve tört ki az I. Világháború” és „Október 6. és Október 23. emlékezete” című előadásokat László László történelem tanár tartotta. Minden előadást gazdag dokumentációs anyag vetítése kísérte. 19. – 20. század épített örökségének remekműveivel ismerkedtünk az „Ybl Miklós, a romantikus és a neoreneszánsz építészet nagy mestere” című előadás alkalmával. Nagy Attila műépítész vetítéssel ismertette az Ybl Miklós által tervezett és kivitelezett legszebb épületeket.

Az EMKE vezetőségének meghívására Sógor Csaba EU parlamenti képviselő „A nemzeti kisebbségek kérdése az Európai Unióban” címmel tartott előadását nagy figyelemmel követte a szép számmal megjelent hallgatóság. Az érdeklődők kérdéseire adott válaszokból megismerhettük a sokszor szélmalomharcnak tűnő, idegeket próbáló munkát és annak eredményeit is.

A másik meghívottunk Tótszegi Tekla néprajzkutató, a kolozsvári Néprajzi Múzeum igazgatója volt, aki a „Régi zilahi kerámia képekben” című előadásában a mára már kihalt zilahi fazekasság egyediségét, értékteremtését emelte ki.

A Mentor könyvkiadó és az EMKE közös szervezésében könyvvásárt és könyvbemutatót tartottunk. Sok kiadvány talált gazdára. Az idősebbek mellett öröm volt látni és hallani a fiatalok érdeklődését, az íróknak (Vári Attila, Sebestyén Mihály, Szilágyi Sándor, Káli István) feltett kérdéseket.

Közösségi együttlétre adott alkalmat a népszokásokat felelevenítő húshagyó kedd, vagy március 8-án, az EMKE udvarán tartott szalonnasütés, aminek illatához hozzájárultak a férfiaktól kapott virágok is. Anyák napján a Wesselényi Református Kollégium I osztályos tanulói köszöntötték az édesanyákat, nagymamákat.

Az EMKE más civilszervezetekkel is együtt működik, így pl. az EME és Zilah és Vidéke fiókegyesületének évi „Szilágyosság kutatás napja” című tudományos ülészakának, vagy a Magvető Egyesület által szervezett egy hetes gyermektábornak székházunkban helyet biztosítottunk. Nemzeti ünnepeinken együtt emlékeztünk és koszorúztunk az RMDSZ-el és a zilahi civil szervezetekkel. A szeptemberben tartott zilahi Magyar Napok alkalmával segítettünk a szervezésben és a bográcscs készítésében.

2014 nyarán is a Communitas Alapítvány anyagi támogatásával sikerült megszervezni az „Ismerjük meg szülőföldünket” elnevezésű kirándulást. Úti célunk Bethlen – Somkerék – Beszterce volt. A

népes kiránduló csoport szakavatott városvezetőknek köszönhetően megismerte a helységek történelmi múltját, épített örökségét és neves személyiségeit. Felejthetetlen emlékekkel tértünk haza s egyben reménykedve egy újabb felfedező útban.

A Régió TV magyar adásában két alkalommal ismertettük az EMKE célját és tevékenységét, annak reményében, hogy munkánk megvalósításához az eddig semleges személyek is csatlakozni fognak.

Állandó tevékenységeink egyike a Nyugdíjas Klub működtetése, ahol beszélgetésre, közös születés – és névnapi köszöntésekre nyílik alkalom. A Karácsony II. napi összejövetelen „Adok – kapok” program keretében a klubtagok apró figyelmességgel ajándékozzák meg egymást. A gyermekek ünnepre hangolását szolgálta a „Karácsonyra készülve” délután, amikor az édesanyákkal együtt díszeket, mézes pogácsát készítettek nagy örömmel. Az állandó jellegű tevékenységünk sorába tartozik a különböző korosztályú fiatalok táncoktatása és a könyvtár működtetése.

Az év folyamán a székház felszereltségét gyarapítottuk. Új világítótesteket szereltünk az előtérbe és a gyűlésterembe. A Bethlen Gábor Alap támogatásából pedig kényelmes székeket vásároltunk.

A székházban zajló munka vizuális ismertetését szolgálta az „EMKE családi albumából” című, színes fotókból készült kiállítást, aminek anyaga az utóbbi évek előadásairól, kirándulásairól készített fényképek válogatásából állt össze.

Szervezetünk nevében köszönetünket fejezzük ki minden önkéntes segítőnknek, az RMDSZ-nek és a civil szervezeteknek.

Zilah, 2015. március

Tisztelettel,
Lakóné Hegyi Éva
Elnök